

Kaupungin vuoden 2019 talousarvio ja vuosien 2020 - 2021 taloussuunnitelma

2090/02.02.00/2018

KHALL 26.11.2018 § 309

Kuntalain 110 §:n (10.4.2015 410/2015) mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnittelukausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja –suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan. Alijäämän kattamisvelvollisuus on kytketty tilinpäätöksen osoittamaan kertyneeseen alijäämään, ja se on katettava viimeistään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien.

Kuntalaissa alijäämän kattamisvelvollisuutta koskevaa sääntelyä on tiukennettu ja alijäämän kattamisvelvollisuus on ulotettu kuntayhtymiin, kriisikuntamenettelyä koskevaa sääntelyä on uudistettu ja konserninäkökulmaa on korostettu kunnan toiminnan ja talouden suunnittelussa ja raportoinnissa. Säännösmuutoksilla on pyritty korostamaan kunnan vastuunkantoa ja turvaamaan toiminnan taloudellinen kestävyys pitkällä aikavälillä.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Talousarvio on oikeudellisesti sitova, mutta taloussuunnitelma on vain ohjeellinen muilta osin kuin alijäämän kattamiseksi esitettävien toimenpiteiden osalta.

Talousarvion laadinnassa on huomioitu kaupunginvaltuuston strateginen tahtotila, jonka mukaan Pyhäjärven kaupungin ja sen tytäryhtiöiden talouden tasapaino luo edellytykset strategiassa asetettujen tavoitteiden materiaaliselle edistämiseksi. Konsernin talouden tasapainon tavoitetilana

on, ettei yksikään kuntalain erityisessä vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan talouden tunnusluvuista toteudu tilinpäätöksessä.

Kunta voi joutua arviointimenettelyyn ensinnäkin silloin, kun se ei pysty kattamaan taseeseen kertynyttä alijäämää lain 110 §:ssä säädettyssä määräajassa eli viimeistään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta. Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely voi käynnistyä edelleen myös talouden tunnuslukujen raja-arvojen perusteella, jotka mainitaan Kuntalain 118 §:ssä.

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan kriteerejä ollaan uudistamassa. Lakiehdotuksen tavoitteena on, että ns. kriisikuntakriteerit kuvaisivat kunnan taloutta eri näkökulmista nykyistä paremmin. Kriisikuntamittariston rakenne säilyisi ennallaan, mutta tunnuslukuihin ja niiden raja-arvoihin ehdotetaan muutoksia. Laki on tarkoitettu tulevan voimaan vuoden 2019 keväällä. Uusia raja-arvoja sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuonna 2022 vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätösten tunnuslukujen perusteella.

Talousarvio- ja taloussuunnitelmavuosina Pyhäjärven kaupungin talous pysyy kuntalain 118 §:n mukaisten kriisikuntamenettelyä koskevien säännösten mukaisten raja-arvojen paremmalla puolella osittain:

- Kunta ei ole kattanut taseeseen kertynyttä alijäämää määräajassa: Pyhäjärven kaupungilla ei ole vuoden 2017 taseessa kertynyttä alijäämää.
- Kunnan konsernitaseeseen on kertynyt alijäämää viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1.000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa asukasta kohden: Pyhäjärven kaupungin vuoden 2017 konsernitaseessa ei ole kertynyttä alijäämää.

- Kunnan ja kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat kahtena peräkkäisenä vuotena täyttäneet kaikki laissa säädettyt raja-arvot, jotka ovat
1. Kuntakonsernin vuosikate on ilman myönnettyä harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta negatiivinen.

Pyhäjärven kaupungin konsernin vuosikate vuoden 2017 tilinpäätöksessä oli 2.326.304 euroa. Koska Pyhäjärven kaupungin vuoden 2018 talousarvion vuosikate on negatiivinen, arvioidaan myös konsernitilinpäätöksen vuodelta 2018 painuvan negatiiviseksi. Vuoden 2018 vuosikatteeseen tulee vaikuttamaan positiivisesti vuodelle 2018 kirjautuvat kertaluonteiset erät.

2. Kunnan tuloveroprosentti on vähintään 1,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti.

Pyhäjärven kaupungin tuloveroprosentiksi vuodelle 2019 on päätetty 20,75 %. Koko maan painotettu keskimääräinen veroprosentti vuodelle 2019 on 19,88 %. Raja-arvona tuloveroprosentille vuonna 2019 on 20,88 %.

3. Asukasta kohden laskettu kuntakonsernin lainamäärä ylittää kaikkien kuntakonsernien keskimääräisen lainamäärän vähintään 50 prosentilla. Pyhäjärven kaupungin kuntakonsernin lainamäärä tilinpäätöksessä 2017 oli 7.149 €/asukas. Koko maan kuntakonsernien keskimääräinen lainamäärä vuonna 2017 oli 6.299 €/asukas. Raja-arvo kuntakonsernin

lainamäärälle vuonna 2017 oli 9.449 €/asukas.

4. Kuntakonsernin suhteellinen velkaantuminen on vähintään 50 prosenttia.

Pyhjäjärven kuntakonsernin suhteellinen velkaantuminen vuoden 2017 tilinpäätöksessä oli 65,9 %. Suhteellinen velkaantuneisuus prosentti tulee nousemaan kuntakonsernissa, koska Pyhjäjärven kaupunki (emoyhtiö) on nostanut lainaa investointien sekä negatiivisen vuosikatteen vuoksi sekä Kiinteistö Oy Rillankivi (tytäryhtiö) uuden 6-kerroksisen asuin-/liikekerrostalon rakentamista varten.

Kuntalain 110.3 §:n mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Pyhjäjärven kaupungin talousarvioesityksessä vuodelle 2019 kunnallisverotulojen kertymäksi on arvioitu 14.700.000 euroa tuloveroprosentin ollessa 20,75 %. Tuloveroprosentti on ollut 19,75 % vuosina 2007 - 2016.

Kiinteistöveroprosentit vuodelle 2019 ovat seuraavat:

	2019	2018
	%	%
Vakituinen asuinrakennus	0,50	0,50
Yleinen kiinteistövero	1,30	1,30
Muu kuin vakituinen asuinrakennus	1,30	1,30
Rakentamaton rakennuspaikka	4,00	4,00
Yleishyödyllinen yhteisö	0,10	0,10
Voimalaitokset	3,10	3,10

Talousarviovuoden kiinteistöverokertymäksi on arvioitu 1.250.000 euroa.

Vuoden 2018 yhteisöveron tuotoksi on arvioitu 5.000.000 euroa. Vuonna 2019 Kuntaliiton laskelmissa kuntaryhmän osuutena yhteisöverosta on käytetty 30,35 %:ia (v. 2018 oli 31,36 %, v. 2017 oli 30,34 %). Yhteisöveron määrä ei riipu kunnan tuloveroprosentista vaan yritysten maksamista yhteisöverojen määristä.

Valtionosuuksia arvioidaan kertyvän vuonna 2019 yhteensä 16.200.000 euroa. Valtionosuudet eivät muutu vuoden 2018 talousarvioon verrattuna. Talousarviovuonna 2019 Pyhjäjärven kaupunki on saajana verotuloihin perustuvassa valtionosuuksien tasauksessa. Valtionosuuspäätös annetaan kuluvan vuoden lopussa.

Talousarvioesityksessä ulkoiset toimintatuotot ovat 3.633.900 euroa sekä toimintakulut ovat 41.727.710 euroa. Toimintakatteeksi muodostuu -38.093.810 euroa. Vuosikate on talousarvioesityksessä -852.810 euroa. Poistojen ja poistoeromuutoserien jälkeen vuoden 2019 talousarvion tilikauden alijäämäksi jää -2.547.510 euroa. Suunnitelmavuodet on suunniteltu siten, että vuonna 2020 vuosikate olisi positiivinen, joten silloin ei tarvitsisi ottaa lainaa käyttötalouden hoitamiseen. Vuodelle 2020 on tehtävä merkittävät kustannussäästöt sosiaali- ja terveystalouteen. Vuodelle 2020 on tehtävä merkittävät kustannussäästöt sosiaali- ja terveystalouteen. Kouluverkkoratkaisun käyttötalouden säästöt toteutuvat osittain vuonna 2019 ja

kokonaisuudessaan vuonna 2020.

Pyhjärven kaupunki aloitti rakennemuutokseen varautumisen vuoden 2016 keväällä. Talouden tasapainottamistoimikunta aloitti toimintansa, jonka johdosta kaupunginvaltuusto hyväksyi 20.6.2016 ensimmäisen tasapainottamisohjelman vuosille 2016 - 2019. Kaupunginvaltuusto hyväksyi 26.6.2018 § 51 Pyhjärven kaupungin talouden tasapainottamisohjelman vuosille 2019 – 2021. Talouden tasapainottaminen tulee jatkumaan vuoden 2019 aikana.

Talousarvioesityksessä vuodelle 2018 investointien yhteismääräksi on arvioitu 2,28 M€:a. Suurin investointi tulevana vuonna on keskuskoulun korjausinvestointi.

Pitkäaikaisten lainojen lisäykseksi arvioidaan tuloslaskelman ja investointien talousarvioesitysten mukaan 4,7 M€. Vuoden 2019 talousarviotietojen mukaan Pyhjärven kaupungin lainakanta 31.12.2019 olisi yhteensä noin 26,1 M€ sekä asukasta kohti laskettuna noin 4.900 €/asukas.

Tekninen lautakunta on käsitellyt 30.10.2018 § 63 toimialansa talousarvio- ja taloussuunnitelmaesityksen. Sivistyslautakunta on käsitellyt talousarvioasiaa 20.11.2018.

Kaupunginhallitus päätti 18.6.2018 § 161 Pyhjärven kaupungin laadinta-ohjeista talousarvioon vuodelle 2019 sekä taloussuunnitelmaan vuosille 2020 - 2021. Kaupunginhallitus päätti 8.10.2018 § 261 antaa Peruspalvelukuntayhtymä Selänteelle lausunnon, jonka mukaan kuntayhtymän valmistelema 300.000 euron lisäsäästöt voidaan tehdä vuoden 2019 vuosisopimukseen.

Vuoden 2018 aikana laadittu ja kaupungin valtuuston 26.6.2018 hyväksymä Pyhjärven kaupungin talouden tasapainottamisohjelma vuosille 2019 – 2021 antoi pohjan vuoden 2019 talousarvion laadintaa varten. Kaupunginhallitus antoi 18.6.2018 ohjeet vuoden 2019 talousarvion sekä vuosien 2020 – 2021 taloussuunnitelman laatimisesta. Kaupunginhallituksen ja johtoryhmän talousarvioseminaari järjestettiin 7.11.2018. Seminaarissa käsiteltiin talousarviota laadinnan sen hetkessä tilanteessa. Valmistelijat saivat myös seminaarissa ohjeistusta talousarvion ja taloussuunnitelman laadintaan.

Liite nro 3:

Pyhjärven kaupungin vuoden 2019 talousarvio sekä vuosien 2020 – 2021 taloussuunnitelma.

Vt. kaupunginjohtajan päätösehdotus:

Kaupunginhallitus hyväksyy Pyhjärven kaupungin vuoden 2019 talousarvion ja vuosien 2020 – 2021 taloussuunnitelman sekä päättää esittää sen kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi.

Kaupunginhallitus päättää antaa hallintotoimelle oikeuden tehdä teknisiä korjauksia talousarviokirjaan.

Päätös:

Mirja Hynninen esitti talousarviokirjan sivulle 123 kohtaan:

Tenniskenttä

Tenniskentän rakentaminen

Kustannusarvio 57.000 € vuodelle 2019

että tenniskenttää ei rakenneta vuonna 2019. Rakentaminen siirretään taloussuunnitelmavuodelle 2021. Asko Kauranen, Raija Leppäharju, Heikki Koski ja Jouni Jussinniemi kannattivat esitystä.

Kaupunginhallitus hyväksyi Mirja Hynnisen esityksen yksimielisesti.

Raija Leppäharju esitti, että talousarvioon vuodelle 2019 varataan 15.000 € määräraha markkinointistrategian laatimiseen ja kaupungin brändäykseen. Esitystä ei kannatettu, joten se raukesi.

Jouni Jussinniemi esitti talousarviokirjan sivulle 54 kohtaan:

Strateginen tavoite 4. ALUEELLINEN YHTEISTYÖ JA VUOROVAIKUTUS

tavoitteiseen

Aktiivinen ja erottuva Pyhäjärvi, TOIMENPIDE / HANKE:

neljänneksi kohdaksi

Markkinoinnin tarvekartoitus laaditaan kesään 2019 mennessä.

ARVIOINTI / MITTARI

Toteutuu, ei toteudu

Kaupunginhallitus hyväksyi Jouni Jussinniemen esityksen yksimielisesti.

Kaupunginhallitus hyväksyi vt. kaupunginjohtajan päätösehdotuksen edellä mainituilla muutoksilla.

KVALT § 94

Liitteenä nro 6:

- Pyhäjärven kaupungin vuoden 2019 talousarvio sekä vuosien 2020-2021 taloussuunnitelma.

Päätös:

Valtuutetuille oli jaettu pöytiin vuoden 2019 talousarvion ja vuosien 2020-2021 taloussuunnitelman tarkennetut sivut 104-105 ja 123.

Vt. kaupunginjohtaja Henrik Kiviniemi esitteli valtuutetuille Pyhäjärven kaupungin vuoden 2019 talousarvion ja vuosien 2020 – 2021 taloussuunnitelman yleiskatsauksen ja elinkeinojen kehittämistä.

Kaupungin vuoden 2019 talousarvion ja vuosien 2020-2021 taloussuunnitelman kaupunginhallitukselle toimialueittain esittelivät:

Hallintotoimi: Talous- ja hallintojohtaja Sari Nissilä, yleishallinto.

Kaupunginvaltuusto piti kokousta ajalla klo 17.30-18.10.

Puheenjohtaja määräsi suoritettavaksi nimenhuudon. Läsnaololuettelo on liitteenä nro 3.

Maaseututoimi: Maaseutujohtaja Pasi Liikanen

Sivistystoimi: Sivistysjohtaja Jukka Lehtosaari

Tekninen toimi: Tekninen johtaja Sami Laukkanen

Pyhjärven kaupungin tytäryhtiöiden osalta vuoden 2019 talousarvion ja ja vuosien 2020 – 2021 taloussuunnitelman esittelivät:

Pyhjärven Kehitys Oy, toimitusjohtaja Risto Alaheikka

Kiinteistö Oy Rillankivi, toimitusjohtaja Sari Ahola

PyhäNet Oy, toimitusjohtaja Matti Kangas

Ryhmäpuheenvuoroissa kaupunginhallituksen päätösehdotusta kannattivat:

Asko Kauranen, Keskustan valtuustoryhmä

Asko Torssonen, Pyhjärven Demarit

Martti Savolainen, Vasemmistoliitto

Pauliaukusti Haapanen, Kristillisdemokraatit

Kjell Kürten, Suomen ruotsalainen kansanpuolue

Taimi Nurminen esitti kuntalain 110 §:ään vedoten, että Pyhjärven Energia ja Vesi Oy:n osalta vuoden 2019 talousarvio jätetään pöydälle lisäselvityksiä varten. Markku Liuska kannatti Taimi Nurmisen esitystä.

Raija Leppäharju esitti, että vuoden 2019 talousarvioon varataan 15.000 €:n määräraha kaupungin markkinointiin ja brändikirjan laatimiseen. Jorma Leskinen kannatti Raija Leppäharjun esitystä.

Asko Kauranen esitti, että Pyhjärven Energia ja Vesi Oy:n osalta vuoden 2019 talousarvion käsittelyä jatketaan tässä kokouksessa. Mirja Hynninen kannatti Askon esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että keskustelun kuluessa on tehty esitys, että Pyhjärven Energia ja Vesi Oy:n osalta vuoden 2019 talousarvio jätetään pöydälle lisäselvityksiä varten, joten asiasta on äänestettävä.

Puheenjohtaja ehdotti äänestystavaksi nimenhuutoäänestystä siten, että ne, jotka kannattavat asian käsittelyn jatkamista tässä kokouksessa äänestävät "JAA" ja ne, jotka kannattavat Taimi Nurmisen esitystä, että asia jätetään pöydälle lisäselvityksiä varten äänestävät "EI".

Puheenjohtajan esittämä äänestysesitys ja äänestystapa hyväksyttiin.

Suoritettussa äänestyksessä annettiin kaksikymmentäkolme (23) "JAA"

ääntä ja kaksi (2) "EI" ääntä, yksi (1) tyhjä, poissa 1.

Puheenjohtaja totesi äänestystulokseen 23-2, yksi tyhjä, poissa yksi, viitaten, että asian käsittely jatkuu tässä kokouksessa.

Taimi Nurminen jätti asiaan eriävän mielipiteen kirjattavaksi pöytäkirjaan.

Äänestysluettelo on pöytäkirjan liitteenä nro 4.

Puheenjohtaja totesi, että keskustelun kuluessa on tehty kaupunginhallituksen pohjaehdotuksesta poikkeava kannatettu muutosehdotus, joten asiasta on äänestettävä.

Puheenjohtaja esitti äänestystavaksi nimenhuutoäänestystä siten, että ne, jotka kannattavat kaupunginhallituksen pohjaehdotusta äänestävät "JAA" ja ne, jotka kannattavat Raija Leppäharjun esitystä äänestävät "EI".

Puheenjohtajan esittämä äänestysesitys ja äänestystapa hyväksyttiin.

Suoritetussa äänestyksessä annettiin kahdeksantoista (18) "JAA" ääntä, kahdeksan (8) "EI" ääntä, poissa 1.

Puheenjohtaja totesi äänestystulokseen 18-8, poissa 1 viitaten, että kaupunginvaltuuston päätökseksi on tullut kaupunginhallituksen pohjaehdotus.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi Pyhäjärven kaupungin vuoden 2019 talousarvion ja vuosien 2020 – 2021 taloussuunnitelman.

Äänestysluettelo on pöytäkirjan liitteenä nro 5.

Puheenjohtaja totesi Pyhäjärven kaupungin vuoden 2019 talousarviosta:

Toimintatuotot, ulkoiset ja sisäiset	6.532.670
Toimintakulut, ulkoiset ja sisäiset	-44.626.480
Toimintakate	-38.093.810
Vuosikate	-852.810
Tilikauden alijäämä	-2.547.510
Investoinnit	-2.223.000

Pyhäjärven kaupungin vuoden 2019 talousarvio sekä vuosien 2020-2021 taloussuunnitelma säilytetään arkistokohdassa Df.